

تب و تشنج

تهیه و تنظیم :

آرزو رضائی

(ارشد پرستاری مراقبت های ویژه)

سال 98

تب و تشنج چیست؟

تشنج های تب دار یکی از موارد شایع مراجعه کودکان به مراکز اورژانس است. معمولاً در اوایل سیر یک بیماری تب دار رخ می دهد. تشنج تب دار در کودکان بین سنین 5 ماهگی تا 6 سالگی اتفاق می افتد و معمولاً سابقه فامیلی تشنج های تب دار وجود دارد. پسران بیش از دختران دچار تشنج می شوند. تشنجات ناشی از تب، خوش خیم محسوب می شود.

آگاهی از خصوصیات مربوط به تشنج ناشی از تب:

- 1- این تشنج بیشتر از 10 الی 15 دقیقه نباید طول بکشد.
- 2- وجود تب 38/5-39 در کودک به ویژه در عفونت های بخش بالایی دستگاه تنفس. (اوتیت میانی-التهاب لوزه...)-روژئولا که در بین مردم به عنوان سرخک 3روزه مشهور است عامل 30٪ موارد تب و تشنج است.
- 3- تشنج ناشی از تب بطور معمول در آغاز بیماری تب دار روی می دهد و در 90٪ موارد در 24 ساعت اول تب بروز می کند.

- 4- اکثریت تب و تشنج ها از نوع منتشره (جنرالیزه) است که با شل شدن اندام ها و یا حرکات دست و پا زدن همراه می شود. اگر مدت تشنج بیش از 15 دقیقه باشد و یا تشنج از نوع موضعی (در یک اندام یا نیمی از بدن) بوده و یا بیش از یک بار در هر بار تب تکرار شود به نام تب و تشنج کمپلکس است.
- 5- نوار مغزی در فاصله حمله تشنج طبیعی است.
- 6- بعد از تشنج بعد از هر دوره بیماری تب دار بیش از یک حمله تشنجی روی نمی دهد و بیش از یک بار در 24 ساعت اتفاق نمی افتد.

عوارض و مشکلات همراه

خطر اختلالات هوش و رشد در این کودکان دیده نشده است ولی باید سعی شود تا آنجایی که ممکن است از روی دادن آن جلوگیری شود. -کودکان با سابقه تب و تشنج 2 تا 10 برابر بیشتر از آنهایی که سابقه ندارند دچار تشنج بدون تب و یا صرع می شوند.

مراقبت های پرستاری

- 1- در کودکانی که با تب بالا مراجعه می کنند برای جلوگیری از تشنج می توان کودک را پاشویه کرد و با تجویز پزشک از دیازپام از طریق مقعد در شروع یک بیماری تب دار استفاده کرد و به این وسیله نیز می توان از احتمال وقوع مجدد حملات تشنجی مرتبط با تب کاهش داد.

2- مصرف فنوباربیتال در کودکان تب دار موثر نیست زیرا مدتی زمان لازم دارد تا این دارو به سطح درمانی خود برسد و از این دارو هنگامی که تشنج مکرر اتفاق بیافتد به مدت 2 ساعت تجویز می شود.

3- در کودکانی که با تشنج مراجعه می کنند ابتدا سیستم تنفسی و قلبی (گردش خون) بیمار مورد توجه قرار گیرد، راه هوایی را پاک کنیم و تنفس را تسهیل نماییم. تعداد ضربان قلب و تنفس و دمای بدن بیمار باید مرتب کنترل شود.

تشنج کودک

آموزش به والدین

- 1- آموزش خواندن صحیح درجه حرارت به والدین
- 2- کودک به وسیله و استفاده از تب بر و یا در صورت داشتن سابقه تشنج در کودک از شیاف دیازپام برای جلوگیری از بالا رفتن تب کودک استفاده کنند.

3- به دنبال هر تشنج احتمال استفراغ و آسپیراسیون (پریدن مواد خارجی به راههای تنفسی) وجود دارد و باید کودک را طوری قرار داد که از این خطر کاسته شود. بهتر است کودک در حالت خوابیده به یک پهلو یا روی شکم باشد به طوریکه سر وی قدری پایین تر از ته قرار گیرد. باید از گذاشتن جسمی بین دندان و لثه خودداری نمود زیرا احتمال آسیب رساندن به آنها وجود دارد مگر آنکه زبان بین دندان ها قرار گرفته و خطر پارگی وجود داشته باشد در این صورت با جسمی نرم مثل دسته قاشق پوشیده از پارچه ای نرم زبان را آزاد می کنیم.

4- در زمان حملات تشنجی چیزی از راه دهان به کودک نخورانند.

5- در حملات تشنجی کودک را از صدمه محافظت کنند. بهتر است کودک در محیطی نرم باشد تا هنگام حرکات تشنجی صدمه نبیند. گرفتن اندام های در حال پرش توصیه نمی شود.

6- از کودکان خود در برابر بیماریهای عفونی و تب دار بیشتر مراقبت نمایید تا بتوانند تعداد این تشنجات را کاهش دهند.

7- تشنجات ناشی از تب خیلی نگران کننده نیست و اختلالات ذهنی و هوشی به جا نمی گذارد.

8- والدین باید بدانند که قبل از 6 ماهگی و بعد از

5 سالگی این تشنج باید حتما مورد بررسی و پیگیری قرار گیرد.

9- در صورت تجویز فنوباربیتال برای کودک از مصرف خودسرانه و قطع دارو پرهیز کنید.

منابع:

مارلو، داروتی، پرستاری کودکان
سونیا مانیاس، تهران: نشر و تبلیغ بشری.